

**Ј.З.У. Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија**

ИНФОРМАЦИЈА

**ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И КАДАР ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА
ДЕЈНОСТ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Скопје, март 2020

Информација за организација и кадар во стоматолошката здравствена дејност во Република Северна Македонија

Изготвувач: Оддел за здравствена промоција и следење на болести

Раководител: Проф. д-р Елена Ќосевска

Стручна обработка:

М-р д-р Лидушка Василеска, специјалист по стоматолошка протетика, советник координатор, од Оддел за здравствена промоција и следење на болести

**Флора Фејзула, медицинска сестра, здравствен статистичар
Од Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација**

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

616.31(497.7)(047.31)

ЌОСЕВСКА, Елена

Информација за организација и кадар во стоматолошката здравствена дејност во Република Северна Македонија / [Елена Ќосевска, Лидушка Василеска, Флора Фејзула]. - Скопје : Институт за јавно здравје на Република Македонија, 2021. - 11 стр. : граф. прикази, табели ; 30 см

ISBN 978-608-235-074-5

1. Василеска, Лидушка [автор] 2. Фејзула, Флора [автор]
а) Стоматолошка здравствена дејност -- Македонија -- Извештаи

COBISS.MK-ID 52911877

Предговор:

Информацијата е изготвена согласно Национална годишна програма за јавно здравје во Република Северна Македонија за 2020 година во РСМ (Сл. весник бр. 7 од 13 јануари 2020) од страна на Одделот за здравствена промоција и следење на болести.

Цел на Информацијата е да се презентира организацијата на стоматолошката здравствена дејност во РСМ, како и состојбите и трендовите во кадровската структура во оваа дејност.

Извор на податоци се податоците од Извештајот за здравствена состојба и здравствена заштита на населението во Република Македонија во 1999, поглавје-Дејност за здравствена заштита и лекување на уста и заби, Извештаи на службата за лекување на устата и забите од 2012 до 2018 година (Обр.бр.3-09-60 и Обр.бр.3-00-60) - Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје и Здравствена карта, публикација изготвена во ИЈЗ, врз основа на податоци од Извештај за кадар (Обр.бр.3-09-60 и Обр.бр.3-00-60)

Податоците се обработени табеларно и графички. Применет е дескриптивно аналитички метод на работа.

1. ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТОМАТОЛОШКАТА ДЕЈНОСТ

1.1. Стоматолошки здравствени установи во стоматолошката здравствена дејност

Согласно член 28 од Законот за здравствената заштита, редакциски пречистен текст¹, „Здравствената дејност во мрежата, што ја обезбедува и организира Република Македонија, се состои од јавни здравствени установи и приватни здравствени установи, кои вршат здравствена дејност врз основа на лиценца (во натамошниот текст: носители на лиценца), во кои се врши здравствена дејност под еднакви услови и кои се вклучуваат во интегриран здравствен информатички систем согласно со прописите за евиденциите од областа на здравството“.

Во Содржина на здравствената дејност од Законот за здравствената заштита, член 26, алинеа 7 од став (1) здравствената дејност, во смисла на овој закон, опфаќа стоматолошка превентивна, куративна и протетичка дејност.

Согласно член 30, здравствена дејност на примарно ниво опфаќа: став (8) спречување, откривање и лекување на болести на устата и забите испроведување на забно-протетичка рехабилитација; и став (14) итна медицинска и стоматолошка помош.

Според член 36, субјекти кои вршат здравствена дејност во мрежата на секундарно ниво: став (1) здравствената дејност во мрежата на секундарно ниво ја вршат ординациите и поликлиниките од специјалистичко-консултативната здравствена дејност, дијагностичката лабораторија, центрите, болниците, институтите и болниците за нега.

Согласно член 37, здравствената дејност на терцијарно ниво опфаќа:

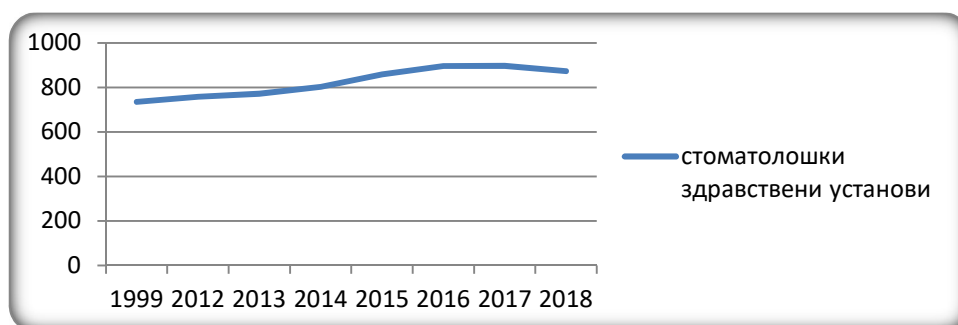
- вршење здравствени услуги кои бараат стручен, организациски и технолошки сложен и мултидисциплинарен здравствен третман;
- целосно и споредбено следење на развојот на одделни специјалности во државата и во други држави и изготвување на национални предлози за развој на одделни специјалности;
- подготовка врз основа за обликување на стручни упатства и национални предлози за развој на одделен вид здравствена дејност, односно здравствен специјалност и соработка при нивното спроведување,
- пренос на знаења и вештини од другите држави,
- пренос на знаења и вештини на здравствените установи на секундарно и примарно ниво,
- истражување и проверување на нови методи за спречување, откривање, лекување, здравствена нега и акушерска нега и медицинска рехабилитација на здравствените состојби и
- советување и помош за стручно-медицински прашања на здравствени установи на секундарно и примарно ниво, Министерството за здравство, коморите и Фондот.

¹ Редакциски пречистениот текст на Законот за здравствена заштита, ги опфаќа: основниот текст на Законот објавен во “Службен весник на РМ” бр. 43/12, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 145/12, Одлука од Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 59-2002 од 24 април 2013 година „Службен весник на РМ” бр. 65/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 87/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 164/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 39/14), Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 43/14, Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 69/2012 од 11 јуни 2014 година „Службен весник на РМ” бр. 101/14, Законот за изменување на Законот за здравствената заштита објавен во “Службен весник на РМ” бр. 132/14, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 188/14, Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 10/15) и Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита, објавен во “Службен весник на РМ” бр. 61/15, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

1.2. Јавни и приватни стоматолошки здравствени установи во Република Северна Македонија

Во Република Северна Македонија стоматолошката здравствена заштита во 2012 година се спроведувала во вкупно 759 здравствени установи, 2017 година во 897 а во 2018, 874 здравствени установи, во споредба со 1999 година кога бројот на здравствени установи изнесувал вкупно 736. Од 1999 до 2018 бројот на стоматолошки здравствени установи е зголемен за 138.

Дијаграм 1. Вкупен број на стоматолошки здравствени установи во Р.С Македонија 1999,2012 – 2018

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60)
- Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Во Република Северна Македонија во јавни здравствени установи стоматолошката дејност на ниво на примарна здравствена заштита се спроведува во состав на здравствените домови како детска и превентивна стоматологија и матични стоматолози, а терциерната здравствена заштита се спроведува во Универзитетскиот стоматолошки клинички центар - Скопје и Клиниката за максилофацијална хирургија. Секундарната стоматолошка здравствена заштита (специјалистичко-консултативната дејност) се спроведува во рамки на приватниот сектор.

Во 2012 стоматолошката здравствена заштита се спроведувала во 29 јавни здравствени установи, во 2016 во 33 јавни здравствени установи, а 2018 стоматолошката здравствена заштита се спроведува во 28 јавни здравствени установи, додека во 1999 година стоматолошката здравствена заштита се спроведувала во 359 јавни здравствени установи. Во периодот од 1999 до 2018 година бројот на јавни здравствени установи се намалил за 331.

Табела 1. Јавни и приватни стоматолошки здравствени установи во Р. С. Македонија 2012 - 2018

СТОМАТОЛОШКИ ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ ВО Р. С. МАКЕДОНИЈА 1999, 2012 - 2018			
Година	Приватни здравствени установи	Јавни здравствени установи	ВКУПНО
1999	377	359	736
2012	730	29	730
2013	751	29	780
2014	775	28	803
2015	827	32	859
2016	860	33	893
2017	868	29	897
2018	846	28	874

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60)
- Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Додека бројот на јавни здравствени установи значајно се намалува, бројот на приватни здравствени установи значајно се зголемува. Во 2012 стоматолошката здравствена заштита се спроведувала во 730 приватни здравствени установи, во 2016 во 860 приватни здравствени установи, а во 2018 стоматолошката здравствена заштита се спроведува во 846 приватни здравствени установи, додека во 1999 година стоматолошката здравствена заштита се спроведувала во 377 приватни здравствени установи. Во периодот од 1999 до 2018 година бројот на приватни здравствени установи се зголемил за 469 приватни здравствени установи. (табела 1)

Ова големо намалување на бројот на стоматолошки јавни здравствени установи и зголемување на приватни здравствени установи се должи на процесот на приватизација на стоматолошките установи кој започнува во 2004 година.

Дијаграм 2. Јавни и приватни стоматолошки здравствени установи во Р. С. Македонија 1999, 2012 – 2018

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60)
- Институт за Јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Табела 2. Базичен индекс на стоматолошки здравствени установи во Р. С. Македонија, 2012 – 2018

	Индекс 2012/1999	Индекс 2013/1999	Индекс 2014/1999	Индекс 2015/1999	Индекс 2016/1999	Индекс 2017/1999	Индекс 2018/1999
Број на стоматолошки и здравствени установи	99,2	105,9	109,1	116,7	121,3	121,9	118,8

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60)
- Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Вкупниот број на стоматолошки здравствени установи во Р. С. Македонија од 1999 до 2018 година зголемен за 18,8 %.

2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ

Во стоматолошката здравствена заштита во Република Северна Македонија во 2018 година работеле вкупно 1862 стоматолози од кои 1351 општи стоматолози/ доктори по дентална медицина и 497 специјалисти, и 1327 здравствени работници со средна и висока стручна спрема. Кадровската обезбеденост во оваа дејност во споредба со 2017 година е зголемена за 322 општи стоматолози/доктори по дентална медицина со индекс на динамика 2018/2017 131,3%, за специјалисти 102,9% и намалена за 0,5% за здравствени работници со средна и висока стручна спрема. (Табела 3)

Во анализираниот период 2012-2018 може да се констатира дека, во периодот меѓу 2014 и 2015 година постои најголемо зголемување на општи стоматолози/доктори по дентална медицина за 95, на специјалистите за 24 и на здравствени работници со средна и висока стручна спрема за 151, споредбено со останатите години. Истото зголемување од 56, се забележува и во стоматолошките здравствени установи,

Во 1999 година од вкупно 1105 стоматолози 730 се општи стоматолози/доктори по дентална медицина и 375 специјалисти, и 1256 здравствени работници со средна и висока стручна спрема. Споредбено со 2018 година вкупниот број на стоматолози/доктори по дентална медицина во анализираниот период се зголемил за 757, бројот на општите стоматолози/доктори по дентална медицина е зголемен за 621, бројот на специјалистите е зголемен за 122 и бројот на здравствени работници со средна и висока стручна спрема е зголемен за 71.

Табела 3. Здравствени работници во стоматолошката здравствена дејност во Р. С. Македонија 1999, 2012 - 2018

ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ ВО Р. С. МАКЕДОНИЈА 1999, 2012 - 2018										
години	1999	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Индекс 2018/2017	
лекари	Општи стоматолози/Доктори по дентална медицина	730	855	881	859	954	1044	1029	1351	131,3
	Специјалисти	375	488	497	506	530	498	483	497	102,9
Здравствени работници со ССС и ВСС										
	1256	1178	1161	1155	1306	1353	1333	1327	99,5	
Организациски единици-пунктови										
	736	759	772	803	859	896	897	874	97,4	

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-09-60)

- Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Од вкупниот број стоматолози/доктори по дентална медицина во стоматолошката здравствена дејност во 2018 најмногу, 671 се лоцирани во Скопје. Од нив 248 се специјалисти и 6 во моментот на специјализација. 168 работат во Битола, од кои 39 специјалисти. 121 се лоцирани во Прилеп, од кои само 16 се специјалисти и 136 работат во Тетово од кои 34 се специјалисти. (табела 4)

Табела 4. Стоматолози/доктори по дентална медицина во стоматолошката здравствена дејност во Р. С. Македонија - 2018 по региони

СТОМАТОЛОЗИ/ДОКТОРИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ ВО Р. С. МАКЕДОНИЈА - 2018					
ГРАДОВИ	Вкупно	Стоматолози/ Доктори по дентална медицина	На специјализ ација	Специјалисти	ЖИТЕЛИ НА ЕДЕН Стоматолог/ доктор по дентална медицина
	1862	1351	14	497	1115,5
Берово	14	12		2	1249,1
Битола	168	129		39	670,6
Брод	4	4			2760,0
Валандово	9	8		1	1301,2
Велес	51	40		11	1292,8
Виница	13	10		3	1486,3
Гевгелија	30	24		6	1134,9
Гостивар	59	52		7	2038,6
Дебар	9	8		1	3122,4
Делчево	18	13		5	1300,9
Демир Хисар	11	5		6	1602,0
Кавадарци	48	32	2	14	892,8
Кичево	28	24		4	2028,0
Кочани	37	26	2	9	1280,9
Кратово	5	4		1	1838,6
Крива Паланка	11	10		1	2130,3
Крушево	6	5		1	1554,5
Куманово	105	79	2	24	1367,6
Неготино	17	12		5	1367,9
Охрид	63	49	2	12	877,8
Прилеп	121	105		16	742,3
Пробиштип	10	6		4	1492,3
Радовиш	21	20		1	1557,1
Ресен	13	11		2	1248,9
Свети Николе	10	8		2	2009,3
Скопје	671	417	6	248	1154,5
Струга	41	34		7	1668,1
Струмица	83	72		11	1143,5
Тетово	136	102		34	1505,1
Штип	50	30		20	1145,7

Извор: Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија – Скопје
 Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација

Според Уредбата за мрежата на здравствени установи во стоматолошката здравствена дејност на ниво на **примарна здравствена заштита** потребно е да се обезбеди 1 тим за стоматологија составен од 1 избран стоматолог/доктор по дентална медицина и 1 стоматолошка сестра на 1.000 жители.

Оптималниот број на стоматолози/доктори по дентална медицина за обезбедување стоматолошка здравствена заштита на населението на ниво на Р. С. Македонија во 2018 година треба да е 2077. Во истата година број на стоматолози / доктори по дентална медицина во Р. С. Македонија изнесува 1862.

Во табелата бр 4 е даден бројот на жители на еден стоматолог/доктор по дентална медицина по градови. Според истата табела во Битола, Кавадарци, Охрид и Прилеп бројот на жители на еден

стоматолог е помал од 1000. Во Крива Паланка, Гостивар, Кичево и Свети Николе тој број е околу 2000 жители на еден стоматолог/доктор по дентална медицина, а во Дебар бројот на жители на еден стоматолог/доктор по дентална медицина изнесува 3122,4 и во Брод 2760. Во останатите градови бројот на жители на еден стоматолог/доктор по дентална медицина е меѓу 1000 и 1500.

Табела 5. Стоматолози/ доктори по дентална медицина специјалисти по вид на специјалности во Р.С. Македонија 2012 – 2018

БРОЈ НА СТОМАТОЛОЗИ/ ДОКТОРИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА СПЕЦИЈАЛИСТИ ПО ВИД НА СПЕЦИЈАЛНОСТИ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА 2012 - 2018									
години	Вид на специјалности								
	вкупно	Стоматолошка протетика	Ортодонција/ Ортодонција на вилица	Орална хирургија	Болести на заби и ендодонт/ Ендодонција и реставративна стоматологија	Болести на уста и парадонт /Орална медицина/ Парадонтологија	Детска и превентивна стоматологија	Максилофацијална хирургија	Општа стоматологија
2012	488	113	109	69	25	32	79	20	41
2013	497	110	113	74	26	31	86	23	34
2014	506	127	111	69	25	36	81	19	38
2015	530	131	111	75	31	36	86	24	36
2016	498	115	113	61	22	33	81	24	49
2017	483	111	105	67	20	32	74	25	49
2018	497	119	110	72	21	27	76	28	44

Извор: Извештај на службата за лекување на устата и забите (Обр.бр.3-00-60)
- Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, Скопје

Со Уредбата за мрежата на здравствени установи во стоматолошката дејност на ниво на **секундарна и терциерна стоматолошка здравствена заштита** во кои се спроведуваат сложени, посложени и најсложени терапевтски и дијагностички постапки, се утврдува сложеноста според степенот на сложеност, односно, 10% за сложените, 20% за посложените и 30% за најсложените специјалистички дејноси.

Според тоа потребно е да се обезбеди:

- 1 специјалист по максилофацијална хирургија на 200.000 жители;
- 1 специјалист по стоматолошка протетика на 75.000 жители;
- 1 специјалист по ортодонција на 8.000 жители;
- 1 специјалист по орална хирургија на 100.000 жители;
- 1 специјалист по ендодонција на 200.000 жители;
- 1 специјалист по орална патологија на 200.000 жители.

Според тоа, во однос на бројот на население на ниво на Р.С.Македонија во 2018 година треба да има 10 специјалисти по максилофацијална хирургија, а во републикава во 2018 година работат 28 специјалисти од таа специјалност. Истото се однесува и за специјалистите по стоматолошка протетика, според Уредбата во 2018 година на ниво на републиката треба да работат 28, а работат 119 специјалисти по стоматолошка протетика. Специјалисти по орална хирургија според Уредбата треба да има 21, а во 2018 во Р.С.Македонија работат 72. Истото се однесува и за специјалистите по ендодонција/болести на заби и ендодонт/ ендодонција и реставративна стоматологија, треба да има 10, а во 2018 работат 21 специјалист од оваа специјалност. Специјалисти по болести на уста и парадонт /орална медицина/ парадонтологија според уредбата треба да има 10, а работат 27. (табела бр 5)

Состојбата е поразлична кај специјалистите по ортодонција, според Уредбата тој број треба да изнесува 260, а во републикава во 2018 година работат 110 специјалисти по ортодонција/ ортодонција на вилица.

Во анализираниот период од 2012 до 2018 година постојат мали осцилации во бројот на специјалистите по специјалности, освен во 2015 година каде вкупниот број на стоматолози/доктори по дентална медицина специјалисти изнесува 530.

КАДАР ВО УК ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА

Табела 6 Здравствени работници во Универзитетска клиника за максилофацијална хирургија-Скопје 2017 и 2018

	2017			2018		
	Лекари Вкупно	Од тоа специјалисти	Здр.раб со ВСС,ВШС и ССС	Лекари Вкупно	Од тоа специјалисти	Здр.раб со ВСС,ВШС и ССС
Универзитетска клиника за максилофацијална хирургија-Скопје	2+11	1+11	13	2+11	1+11	12

Извор: Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија – Скопје
 Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација

Табела 6. Здравствени работници со висока, виша и средна СС во стоматолошката здравствена дејност по градови

во Република Северна Македонија – 2018

ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ СО ВИСОКА, ВИША И СРЕДНА СС ВО СТОМАТОЛОШКАТА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ ВО Р. С. МАКЕДОНИЈА - 2018					
ГРАДОВИ	Вкупно	Висока СС	Виша СС	Средна СС	На 1 Стоматолог/ доктор по дентална медицина
	440	43	17	380	0,2
Берово	6			6	0,4
Битола	37		4	33	0,2
Брод	0			0	0,0
Валандово	8			8	0,9
Велес	14			14	0,3
Виница	3		1	2	0,2
Гевгелија	3			3	0,1
Гостивар	6			6	0,1
Дебар	1			1	0,1
Делчево	9	2		7	0,5
Демир Хисар	1			1	0,1
Кавадарци	9			9	0,2
Кичево	6			6	0,2
Кочани	28	7	5	16	0,8
Кратово	1			1	0,2
Крива Паланка	2			2	0,2
Крушево	5	1		4	0,8
Куманово	25			25	0,2
Неготино	6			6	0,4
Охрид	10			10	0,2
Прилеп	17		4	13	0,1
Пробиштип	2			2	0,2
Радовиш	1			1	0,0
Ресен	3			3	0,2
Свети Николе	5			5	0,5
Скопје	129	33		96	0,2
Струга	15		2	13	0,4
Струмица	72			72	0,9
Тетово	11			11	0,1
Штип	5		1	4	0,1

Извор: Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија – Скопје
 Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација

Од табелата бр 6 може да се заклучи дека бројот на здравствени работници со висока, виша и средна СС во 2018 година во Р.С.Македонија е помал од оној пропишан со Уредбата „потребно е да се обезбеди 1 тим за стоматологија составен од 1 избран стоматолог / доктор по дентална медицина и 1 стоматолошка сестра“.

Заради обезбедување на поквалитетни и континуирани здравствени услуги во стоматолошката здравствена дејност на ниво на секундарна здравствена заштита од јануари 2020 се спроведува постапка за доделување на лиценци за вршење на здравствени услуги во дејностите: стоматолошка протетика, ортодонција и орална хирургија на ниво на секундарна здравствена заштита во Мрежата на здравствени установи во Р.С.Македонија, со оглед дека постојните здравствени установи од дејностите што се предмет

на лиценца не ги задоволуваат потребите на населението на подрачјето за кое се доделуваат лиценците и се недоволни согласно со постоечкиот број на здравствени установи во Уредбата за мрежата на здравствени установи („Службен весникна Република Македонија“ бр.81/12, 169/13, 21/14, 90/14, 161/14, 2/16, 144/16, 187/16, 223/16, 188/18, и 32/19 и „Службен весникна Република Северна Македонија“ бр.162/19).

Со доделување на лиценците треба да се:

- обезбеди соодветен вид и обем на здравствени услуги во зависност од потребите на населението од здравствените услуги;
- обезбеди географска достапност на здравствените услуги;
- обезбедат здравствени капацитети за вршење на здравствените услуги и
- обезбеди квалитетна и континуирана здравствена заштита.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

1. Вкупниот број на стоматолошки здравствени установи во Република Северна Македонија од 1999 до 2018 година е зголемен за 18,8 % во ПЗЗ И СЗЗ.
2. Во периодот од 1999 до 2018 година постои големо намалување на бројот на стоматолошки јавни здравствени установи и зголемување на приватни здравствени установи што се должи на процесот на приватизација на стоматолошките установи кој започнува во 2004 година.
3. Според Уредбата за мрежата на здравствени установи во стоматолошката здравствена дејност на ниво на Република Северна Македонија, вкупниот број на стоматолози/доктори по дентална медицина треба да се зголеми за 10,35%.
4. Постои нерамномерна распределба на број на жители на еден стоматолог по градови на ниво на Република Северна Македонија.
5. Според видот на специјалност на ниво на републиката постои поголем број на специјалисти во сите специјалности од оние кои се препорачани со Уредбата за мрежата на здравствени установи во стоматолошката здравствена дејност, освен за специјалистите по ортодонција/ ортодонција на вилица, каде што бројот треба да се зголеми за 57,7%.
6. Бројот на здравствени работници со висока, виша и средна СС во Република Северна Македонија е помал од тој пропишан со Уредбата и треба да се зголеми за 76,1% во ПЗЗ и СЗЗ.
7. На ниво на Република Северна Македонија започната е постапка за доделување на лиценци за вршење на здравствени услуги во дејностите: стоматолошка протетика, ортодонција и орална хирургија на ниво на секундарна здравствена заштита во Мрежата на здравствени установи во Р.С.Македонија, заради обезбедување на соодветен вид и обем на здравствени услуги во зависност од потребите на населението од здравствени услуги, географска достапност на здравствените услуги, здравствени капацитети за вршење на здравствените услуги и поквалитетна и континуирана стоматолошка здравствена заштита.